

ojstra, je sadje in vinska terta k léti proč, kér je v jeseni čudno dognalo. Drevje in tersovje ima popke, ki bi gotovo bili počili, ko bi se bila slana le še kakih štirinajst dni dalej mudila; h sreči je tri dni pred sv. Martinam pobelila, o sv. Lizbeti je precej hud mraz nastopil — do 8 stopinj. Češplje, bréskve, pênj, černo ternje, drén, nedéljni lés, smo na mnogih krajih vidili mesca Kimovca in Kozoperska vnovič cvesti in lepo zelenje poganjati. Kar pa lesú ni tako čisto obnorélo, je pa vunder močno odgnalo, in zima 15 stopinj bi lahko vse te debele popke pobrila; kje se bojo potem drugi vzéli, kadar prava spomlad nastopi? — Če ostane pa zima mehka, se je bati de bo nezdrava. Trésti bi se bilo, ko bi ne vedili, de moder vladar nad nami čuje, in vse izpeljá, kakor previdi, de nam je v prid.

Kake tri tedne imamo silno dolgočasno vreme — mende se tudi Vam bolje ne godí — vedno mehko in grozno dežévno. Sovína, Voljska, Paka so velike, de malokdaj tako. Bojimo se, de bi nam setve ne potonile, sosebno pôzne. Dan po sv. Andreji je prvi sneg padel, práv na debelo ga je bilo. Pa kmalo ga je jug spravil, in zopet se je dež povernil. Za dežjem pade sneg, tako de zdaj gazimo do kolen po snegu, pa spet bredemo čez koléna po vodi: vmés so plohe, hudo bliskanje in treskanje in hudo vojskovanje vetrov. Danes in pa blagdan Mariin pred včerajšnim imamo sonce in lepo jasno vreme. — Bog nas prevôdi po svoji nezapopadljivi previdnosti do prihodne spomladi.

(Konec sledí.)

Oglas

milostljiviga Ljubljanskiga kneza in škofa
zastran Alojzjevša.

(Dalje.)

III. Lastnosti mladenčev za prejemo v mladenšnico.

V škofijsko mladenšnico se bodo brez vsiga plačila le ubogi šolarji Ljubljanske škofije in rimsko-katoljske vére jemali, kateri pobožno zadržanje, nagnjenje in poklic k duhovskemu stanu kažejo, kolikor se namreč to v prvi mladosti spoznati da. Zraven tega pa morajo mladenči, de bodo v mladenšnico vzeti, saj tretjo nemško šolo dobro zdelati, morajo dovoljne umnosti za učenje kazati, zlasti pa izverstne pridnosti in lepiga zadržanja, in na telesi tako zdravi in terdni biti, de se da upati, de bodo kadaj mogli službe duhovskiga stanú verlo opravljati; po posebni volji Tridentinskiga zbora morajo taki mladenči zakonsko rojeni sinovi nepremožnih staršev biti. Akoravno želimo, de bi ubogi izrejenci precej zdaj saj za izhod z enako zgornjo obleko napravljeni bili, vender mladenšnice premožnost take naprave še morebiti dolgo ne bo perpustila, torej je potreba, de za perilo in zgornjo obleko per sprejemi izrejence v mladenšnico njegova rodovina ali dobrotniki skerbé, de s tem zadosti prevedén mladeneč v škofijsko mladenšnico stopi. — Sinovi premožnih staršev pa se nikakor ne morejo brez plačila v mladenšnico jemati; vender se zamorejo va-njo vzeti, ako je kaj prostora od več, če zgorej razložene lastnosti, zlasti poklic v duhovski stan imajo, in če čisto s svojimi denarji se hočejo preživiti. Po enakih pogodbah utegnejo tudi sinovi menj premožnih staršev v mladenšnico vzeti biti, proti temu, de en del redniških potroškov plačajo, kakor se jim bo to zgovorilo.

IV. Prejema izrejencov.

Presoditev, ali ima mladeneč po §. III. terjane lastnosti na sebi, kakor tudi prejema sama gré le vsakdajšnjimu Ljubljanskimu škofu, tako sicer, de za to nikomur razun svoji vésti ni odgovora dolžán. To je, kakor skušnja po vsih duhovnih napravah kaže, k njih vspehu

celo celo potrebno, kér se tukej praša za viši poklic, čez kteriga le cerkvena oblast soditi zamore in smé. Per tem pa se bo vender tudi na posebne vošila tacih vstanovnikov ali dobrotnikov gledalo, kateri postavim v svojih vstanovnih pismih hočejo mladenčam te ali une fare i. t. d. predstvo dati, kolikanj namen naprave sploh in občinski prid to dopustí ali svetuje; in od duhovnih pastirjev na deželi se posebno dočakuje, de bodo ubožne mladenče, nad kterimi posebno dobre glave in zgorej popisane lastnosti čutijo, k pridnimu obiskovanju šole napeljevali, in po dobro dokončani tretji nemški šoli ali na ravnost škofii ali po tehantii imena tacih mladenčev z natančno dokazo njih starosti, dušnih in telesnih lastnost, stanú in premožnosti staršev i. t. d. na znanje dali, de bi se jim, ako bi bolj perpravnih ne bilo, dobrota te naprave naklonila. Kér pa izrejenci mladenšnice le med šolskim letam tukaj stanovanje in živež imajo, ob šolskih praznikih (o vakancah) pa se iz nje izpusté, se tudi za to stran od duhovnih na deželi dočakuje, de bodo na te izrejence ob šolskih praznikih kar je moč pazili, in jim z dobrim svetam in perpomočki perstopili.

V. Odprava izrejencov.

Kakor pravica prejeme, tako stojí tudi pravica izpušenja ali odprave izrejencov le per vsakdajšnjim Ljubljanskimu škofu, tako de tudi za to stran nikomur kakor svoji vésti ni odgovora dolžán. Vsakimu izrejencu je pripušeno z dovoljenjem staršev ali oskerbnika (irofa) vsaki čas iz mladenšnice stopiti, in drugi stan izvoliti; ako se pa očitno za kak posvetni stan nameni, sme le do konca tekočiga leta v mladenšnici ostati. Sicer stopijo izrejenci, kateri ostanejo per duhovskim poklici, iz mladenšnice še le po dokončanih modroslovskih šolah, kér se od tod v škofijsko (bogoslovsko) duhovšnico vzamejo; ako pa v svojim perzadevanji kaj odnehajo, in tega ne storé, kar bi storiti mógli in mógli, se jim dobrota prostiga preskerbljenja v ti hiši tudi poprej zamore odtegniti, in pa bolj umnim, bolj pridnim in vrednim mladenčam, ki se bodo na njih mesto v mladenšnico vzeli, nakloniti. — Kér se denar vstanovnikov in dobrotnikov za nevredne mladenče clo ne sme zapravljati, tedej bo tisti, kateri lenobo ali nedovoljnost k učenju ali očitno pomanjkanje pobožnosti, lepiga zadržanja in dobre volje kaže, in se za duhovski stan neperpravna in nevredniga na znanje da, ali na koncu šolskiga leta izpušen, ali pa se mu bo zlasti zavoljo večih pregreškov nanaglama slovó dalo. — V takih prigodkih ne bo nič pomagala prošnja družih ljudi, pa tudi se nima perčakovati, de bi se na dolgo in široko vzroki take odprave razlagali, kér se bo tukej vselej le na občni prid mladenšnice in pa na cerkveno koristnost, in na nič družiga gledalo.

(Konec sledí.)

Svaritev.

Že se je unidan blizo Ljubljane primerilo, de je en kmet zmerznil, ki je bil piján. Pijance svariti, je bob v steno metati, torej s pijanci nečmo nič opraviti imeti. Ali dostikrat se v hudi zimi primeri, de tudi kak pošten človek kozarček žganja preveč popíje, misleči, de ga bo po poti grel. Žganje pozimi v hudim mrazi je pa silno nevarna pijača, zató kér človeka, naj se pelje ali peš gré, naglo omoti in narédi, de začne dremati. Ko je človek v tacih okolišinah enkrat zadremal — javalne se bo več zbudil! Gibanje udov, de ne oterpnejo; dobra odeja; gorka juha (župa), in če že moraš piti, en kozarc dobriga vina, še bolje pa vóla (píra), ki pozimi človeka nar bolj greje: to naj bojo pomočki zoper hudi mraz. Žganje pa je pozimi dvakrat strup!

Dr. B.